

ОСВІТНЯ ТА НАУКОВА
СПАДЩИНА

акад. о. Івана Луцького

(наукові читання)

УДК 001.891:9299(477)

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету
Короля Данила (протокол №7 від 26 лютого 2026 року)

Освітня та наукова спадщина акад. о. Івана Луцького
(наукові читання) : зб. матеріалів. Івано-Франківськ :
Симфонія форте, 2026. 218 с.

ISBN 978-617-8850-10-4

Збірник матеріалів «Наукові читання, присвячені пам'яті акад. о. Івана Луцького» є науковим виданням, що об'єднує доповіді, статті та дослідницькі розвідки, представлені в межах наукового заходу, присвяченого вшануванню пам'яті видатного українського науковця, педагога, духовного діяча та організатора університетської освіти.

У збірнику висвітлюються ключові напрями наукової та освітньої діяльності отця-академіка, аналізується його внесок у розвиток національної освіти, правової культури, духовно-моральних засад державотворення, а також розглядається значення його спадщини для сучасного українського суспільства. Окрему увагу приділено проблемам формування національної еліти, поєднанню християнських цінностей і наукового знання, розвитку університетської традиції та вихованню молоді в умовах суспільних трансформацій.

Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, а також усім, хто цікавиться історією української освіти, духовної думки та сучасними викликами державотворення.

© ЗВО «Університет Короля Данила», 2026

© В-во «Симфонія форте», 2026

УДК 37.013:37.091.4(477)(092)

Луцький Мирослав Іванович,
*доктор юридичних наук, професор,
ректор ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ПЕДАГОГІЧНИЙ ВІЗІОНАРИЗМ ОТЦЯ ІВАНА ЛУЦЬКОГО: ВІД ПРИВАТНОЇ ІНІЦІАТИВИ ДО СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛІТИ

Історія української освіти доби незалежності – це історія пошуку нових форм та змістів. На зламі 1990-х років, коли стара радянська система зазнала краху, а нова ще не сформувалася, виникла гостра потреба у лідерах, здатних взяти на себе відповідальність за майбутнє молоді. Саме в цей час проявився феномен нашого батька, отця Івана Луцького, який розглядав освіту не як надання послуг, а як місію державотворення. Для нас, як його спадкоємців та науковців, важливо осмислити його спадщину не лише крізь призму родинної пам'яті, а як унікальний кейс освітнього менеджменту. Створення ним вищого навчального закладу (нині – Університет Короля Данила) було відповіддю на цивілізаційний виклик – чи зможе Україна виховати власну інтелігенцію, яка поєднуватиме європейський професіоналізм з християнською мораллю? Актуальність цих тез полягає у аналізі ролі освітнього лідера, який через інституційну розбудову закладає фундамент інтелектуального суверенітету держави.

Аналізуючи життєвий шлях отця Івана Луцького, ми бачимо чітку еволюцію його візії: від душпастирства в церкві до «душпастирства» в аудиторії. Він глибоко усвідомлював, що храм науки і храм Божий мають єдину мету – вдосконалення людини. Створення Університету в умовах економічної нестабільності 90-х років виглядало для багатьох як авантюра. Але для нього це був прорахований стратегічний

крок. Він розумів, що державна освіта того часу була надто інертною, забюрократизованою і часто корумпованою. Його метою було створити альтернативу – заклад, де студент є партнером, а не підлеглим, де панує академічна свобода, а не ідеологічний диктат.

Отець Іван послідовно обстоював переконання, що освіта є не лише соціальним ліфтом, а передусім інструментом особистісного й суспільного визволення. У своїх зверненнях до студентів і викладачів він наголошував на цінності знань як умови гідності та самоповаги, підкреслюючи, що неосвіченість створює підґрунтя для маніпуляції та залежності. У цьому контексті освіта розглядалася ним як засіб подолання комплексу меншовартості та відновлення суб'єктності людини. Програмним і символічно вивіреном був і вибір патрона університету – Короля Данила, що означало свідому апеляцію до європейської історичної традиції України, до періоду її повноцінної політичної та культурної інтегрованості в європейський простір, коли українські землі виступали рівноправним учасником загальноєвропейських процесів [2, с. 93].

Засадничим принципом його освітньої моделі була антропоцентричність. Отець Іван сприймав університет не як формалізовану інституцію, а як спільноту, в основі якої – особистість студента з її потребами, сумнівами та потенціалом. Він знав студентів поіменно, цікавився їхніми життєвими обставинами, демонструючи приклад відповідального й емпатійного лідерства. Університет у його баченні функціонував як цілісний морально-інтелектуальний простір, що ґрунтується на довірі, взаємній підтримці та спільній відповідальності.

Як науковець і доктор права, він наполягав на органічній єдності теорії та практики, розглядаючи їх не як альтернативи, а як взаємодоповнювальні складові якісної освіти. Вимоги, які він ставив до викладацького складу, були принциповими й водночас справедливими: навчання мало виходити за

межі абстрактних схем і формувати у студентів здатність до практичного мислення, відповідального прийняття рішень і професійної автономії. Власним прикладом він утверджував ідею безперервної освіти, постійно навчаючись, здійснюючи наукові пошуки та захищаючи дисертації, демонструючи, що «навчання впродовж життя» є не декларативним гаслом, а етичним і професійним стилем лідера [1, с. 49].

Особливе місце в його педагогічній концепції посідав виховний компонент. Не уникаючи потенційної критики, він послідовно відстоював доцільність упровадження християнських дисциплін у світському університеті, виходячи з переконання, що професійна компетентність без морального підґрунтя є суспільно небезпечною. На його переконання, фахівець у галузі права, економіки чи архітектури, позбавлений етичних орієнтирів, здатен завдати шкоди не меншої, ніж відверто некомпетентний професіонал. Саме тому його стратегічною метою було формування покоління відповідальних інтелектуалів – носіїв моральної рефлексії та «інтелектуальної совісті нації».

Сьогодні, продовжуючи його справу, ми бачимо, наскільки далекоглядними були його рішення. Університет став потужним науковим хабом, центром культурного життя та волонтерства. Те, що він заклав у фундамент – повага до особистості, патріотизм без пафосу, віра в Бога і власні сили – працює і розвивається.

Таким чином, отець Іван Луцький увійшов в історію як «будівничий храмів душ людських». Його освітнє лідерство полягало не в адміністративному тиску, а в силі особистого прикладу та віри в потенціал молодого покоління. Він довів, що одна особистість, озброєна ідеєю та вірою, здатна створити інституцію, яка змінює регіон і країну. Його спадщина – це тисячі випускників, які сьогодні будують Україну, та Університет, який продовжує нести світло науки і віри, реалізуючи заповіт свого засновника: «Ви пізнаєте їх по їхніх плодах».

Список використаних джерел:

1. Луцький І. М. Людина і мораль: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2011. 210с.
2. Наукова спадщина академіка Луцького Івана Михайловича. Книга пам'яті: [монографія] / До 20-річчя Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького. 1997. 2017. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2017. 328 с.

УДК 37.01:141.7:929

Луцька Наталія Іванівна,
*докторка економічних наук, професорка,
Віцепрезидентка університету з фінансових питань
професорка кафедри бізнесу та управління
ЗВО «Університет Короля Данила»
м. Івано-Франківськ, Україна*

ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА СВІТОГЛЯДНИЙ ФЕНОМЕН ОТЦЯ ІВАНА ЛУЦЬКОГО

У добу глибоких глобальних трансформацій і системних викликів, що постали перед українським суспільством, особливо виразно проявляється криза традиційних соціальних інститутів, передусім інституту сім'ї. Повномасштабна війна, масова вимушена міграція, фрагментація соціальних зв'язків, а також релятивізація моральних орієнтирів істотно ускладнюють процес міжпоколінної передачі культурних, ціннісних і світоглядних засад, які забезпечують тяглість національної ідентичності. У цих умовах особливої наукової уваги потребує переосмислення ролі батьківства як соціального, культурного й антропологічного феномену, зокрема образу Батька як носія норми, традиції, відповідальності та символічного порядку в родинному й ширшому соціальному просторі.